

Baka István

Tájkép fohással

Vonul a szürke téli ég:
kopottas írógépszalag,
sorjáznak a havas vidék
lapján a halovány szavak:

tanyák, zúzmarakoszorús
gyümölcsfák, bokrok, csenevész
akácok és a szigorú s
ritmikus kerítés,

vasút, ahol vonat robog,
villanva, mint a képzelet,
csapszékettető, min tántorog
a kémény-ékezet,

a jéggel – hályoggal – lepett
tehénzemű tavak,
a horhos és a nyárliget:
szavak, szavak, szavak,

szavak, s belőlük összeáll
a strófa – rímei rögök,
zárójel-szárnyú varjú száll
barázda-verssorok fölött.

Vonul a téli szürke menny, –
mögötte ki hajol
a gép fölé, mely szüntelen
cseng, sort vált, zakatol?

Talán te írod, Istenem,
a föld színére versedet?
Hozzad fohászokodom – nekem
add meg, hogy benne rím legyek!

És hogyha rímnek engemet
elég tisztának nem találsz,
beérem azzal is – legyek
versedben asszonánc!

raenekesnek, de csak a falusi dalárdá-
ban kamatoztathatta.

Apám múltat idéző szavai után
más szemmel néztem Berti bácsit.
Nem csupán hentesnek, de kicsit szí-
nésznek is láttam. Aminek azért ő is
jelét adta a disznótoros vacsorát kö-
vető borozgatásnál, amikor a hangját
nekieresztve nótázgatott. Olyankor
mindig vele énekelt apám is.

Természetesen ezek a nótázások
már csak a fináléját jelentették a haj-
nalban elkezdődött disznóölés
napnak. Addig sok munka volt és
Berti bácsi, akár egy kapitány a kato-
náit, pontos haditerv szerint irányí-
totta a csapatot. Mindent megterve-
zett és a figyelme mindenre kiterjedt.
A béltisztító, zsírsütő asszonyokra
éppúgy, mint a nehezebb munkát
végző férfiakra, miközben ő maga is
gyorsan, pontosan dolgozott. Délre
már darabokban volt a disznó, a son-
kák besózva, és hozzáláthatott a
gömböc, a hurka, kolbász meg a hi-
deg májas megalkotásához. Erre va-
lóban nincs jobb szó, mert Berti bácsi

Erzsi néni, a felesége is. Mosolygós,
csupa vidám asszony, aki úgy tudott
nevetni, ahogy csak kevesen. Öz-
vegyember volt Berti bácsi, negyven-
éves, amikor a tőle tizenhárom évvel
fiatalabb Kóródi Erzsébet 1946-ban
feleségül ment hozzá. És kellett is a
magával hozott vidámság, hogy fér-
jével feledtetni tudja mindazt a
rosszat, amiben előzőleg része volt.
Hiszen végigkatonáskodta a hábo-
rút, orosz fogságba is esett és úgy lett
özvegyé, hogy nem is tudott róla.
Amikor megjött a fogságból, csak a
nyolc hónapos kislánya várta a ta-
nyán élő nagyszülőknél, vakbélgyul-
adásban meghalt felesége már a te-
metőben pihent. Együtt kezdtek hát
újra mindent és erős, jó házassággá
szilárdult kettőjük szövetsége. Berti
bácsi a miskolci restiben lett fősza-
kács, naponta ingázott a vonattal, Er-
zsi néni meg a napközi otthonos isko-
lában dolgozott a konyhán. Híresen
jól főzött ő is, a töltött káposztáját
csak magasztalni lehetett. Ezek után
nem meglepő, hogy közös gyerme-
kük, Berti is a szakácsmesterséget vá-
lasztotta élethivatásul.

Tőlünk az ötödik házban laktak

Igaz, baromfit sose vágtam le, azt
meghagytam Erzsi néninek.

– Akkor mégis inkább színésznek
kellett volna lennie. Megvolt hozzá a
képesége. Apám is sokat mondta
ezt.

– Lehetséges – tűnődött el Berti
bácsi –, ez is eszembe jut olykor... De
hát nem kezdhettünk újra semmit.
Nem ám. Azt a sok állatot se támaszt-
hatom fel, melyek mind az én késem
alatt véreztek el. A bárány. Nahát,
annak is olyan volt a tekintete, hogy
kiver a verejték, ha rá gondolok. Al-
modom is nemegyszer róluk. És tud-
ja, mi a különös? Hogy álmomban
egyiket sem ölöm meg. Hagyom fut-
ni őket.

Mosoly derítette az arcát,
mintha abban a pillanatban is az
álomképeket nézné. Hallgattunk. És
én ekkor határoztam el, hogy ezt
megírom egyszer. Mert nemcsak a
hideg májasa volt egyedi Buda Ber-
tinek, de ő maga is. Hiszen ritka az
olyan hentes, aki nem ölni, de élni
hagyni akar.